

การพัฒนามาตรฐานแหล่งการเรียนรู้เพื่อใช้ในพิพิธภัณฑ์ทหาร

THE DEVELOPMENT OF LEARNING RESOURCE STANDARD FOR THAI MILITARY MUSEUM

นาวาอากาศเอกไพฑูรย์ ไล่เลิศ 5337875 LCCU/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วีรณันท์ ดำรงสกุล, ประ.ด., เทียมสุรย์ สิริศรีศักดิ์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการศึกษา วิเคราะห์ร่างมาตรฐานแหล่งเรียนรู้และตัวบ่งชี้ที่กำหนดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในด้านพิพิธภัณฑ์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้งานในพิพิธภัณฑ์ทางทหาร รวมถึงวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค อันจะเกิดขึ้นในการนำร่างมาตรฐานแหล่งเรียนรู้มาใช้งานดังกล่าว แล้วดำเนินการปรับปรุงร่างมาตรฐานแหล่งการเรียนรู้ ให้เป็นมาตรฐานแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของพิพิธภัณฑ์ทางทหารของไทย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ทหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ และมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ และจะได้เป็นแนวทางหรือเป็นต้นแบบให้กับพิพิธภัณฑ์ที่มีลักษณะพิเศษอื่นๆ ได้ศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้งานให้ได้จริง รวมทั้งจะได้เสนอข้อจำกัดในภาพรวมให้กับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมในที่สุด โดยงานวิจัยนี้ได้วิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำแนวคิดการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์และการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ของหน่วยงานราชการทหารมาเป็นแนวทางในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า (ร่าง)มาตรฐานแหล่งการเรียนรู้ ที่กำหนดโดยสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ แต่ยังขาดความชัดเจนในการอธิบายความหมายให้ครอบคลุมตามความต้องการและเหมาะสมในบริบทของพิพิธภัณฑ์ทางทหาร การกำหนดตัวบ่งชี้ และรูปแบบแนวทางการประเมิน ยังไม่เหมาะสมที่จะใช้ในพิพิธภัณฑ์ทางทหารได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากตัวบ่งชี้ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ภายใต้บริบทของพิพิธภัณฑ์ทางทหาร

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอแนวทางการประเมินค่าแบบใหม่ที่เหมาะต่อการตีความและประเมินค่ามากขึ้น พร้อมทั้งจัดทำคำอธิบายและคู่มือการใช้ประกอบเพื่อใช้เป็นแนวทางประเมินค่าความเป็นมาตรฐานของแหล่งการเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์ทางทหารไทย โดยหวังว่าจะเป็นโครงการนำร่องให้กับพิพิธภัณฑ์ประเภทต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนามาตรฐานแหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของพิพิธภัณฑ์ทหารที่มีลักษณะเฉพาะ มีทั้งด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติ โดยด้านนโยบายคือการให้ความสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการติดตามและประเมินผลอย่างจริงจัง ในด้านการปฏิบัติคือการให้คำอธิบายที่สามารถเข้าใจได้ง่าย มีอภิธานศัพท์เฉพาะที่สามารถเชื่อมโยงการดำเนินงานในระบบการศึกษาและระบบของราชการทหารได้ ปรับการประเมินให้มีความเป็นรูปธรรม มีการยกตัวอย่างในเอกสารการประเมินให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายหรือตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: พิพิธภัณฑ์ทหาร/มาตรฐานแหล่งการเรียนรู้/

THE DEVELOPMENT OF LEARNING RESOURCE STANDARD FOR THAI MILITARY MUSEUM

GP. CAPT. PAITON LAILERT 5337875 LCCU/M

M. A. (CULTURE AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WEERANAN DUMRONGSAKUL, Ph.D.,
TIAMSOON SIRISRISAK, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this research was to investigate and analyze the drafted Standard of Learning Resource as well as its indicators prescribed by Office of the Education Council, Ministry of Education, especially in the field of the museum. The findings will then be applied to the military museum administration, and to analyze the problem and obstructions resulting from implementation of the drafted Standard of Learning Resource. Subsequently, the drafted Standard of Learning Resource will be suggested for amendment in order to be established as the standard of the learning source proper to the context of the Thai Military Museum. It is aimed to be beneficial for improvement of the military museums as learning resources, and to meet the same standards of those in developed countries. It will also be a guideline or model for other museums with such particular characteristics to study and apply in real implementation. The shortcomings found by this research will be presented as a whole to the researcher's mother unit and other related organizations, so that they can be utilized to create a learning society which in turn, will be fruitful to the country and our society. This research was qualitative research studying and analyzing the museum management concepts and modern public administration implemented by a military organization as a guideline.

It was found that the drafted Standard of Learning Resource prescribed by the Office of the Education Council, Ministry of Education has clear intent or an objective which can be useful in improving learning resources. However, it still lacks clarity in explanation of the terminology covering requirements and suitability in the context of the military museum. It also lacks convenience in data collection, and the explanation is overly abstract and cannot be clearly evaluated.

This research presents a guideline for new evaluation, simpler to interpret and evaluate. The glossary of explanations and a handbook of standardization evaluation of the learning source for the military museum was prepared in hopes that it would be a pilot project for various types of museums with special characteristics for further improvement and development.

Suggestions for improvement of the learning resource standard, which can be applied in the context of the military museum with unique characteristics, include policy aspects and operational facets. The policy aspect includes emphasizing the values of the related units and serious monitoring and evaluation. Meanwhile, the operational aspect provides explanations that are easy to understand, with a thesaurus that can link implementation in the educational system and the military system. The evaluation has been altered for more substantial practice. Examples are also given in the evaluation documents in order to link with objectives or indicators.

KEY WORDS: THAI MILITARY MUSEUM/ LEARNING RESOURCE STANDARD /